

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúcemu v B., zastúpenému J., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanej **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou D., so sídlom v B., IČO: X., o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 46 Coch/2/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co/259/2012, takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky **zrušuje** rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co/259/2012 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 28. mája 2012, č.k. 46 Coch/2/2003 - 581 uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku tak, že v denníku Sme uverejní v troch po sebe nasledujúcich vydaniach, na prvej strane v rovnakej grafickej úprave ako difamujúce články, text nasledovného znenia: „Ospravedlnenie sudcovi Najvyššieho súdu SR a predsedovi trestného kolégia J.. V denníku Sme v článku „Súdili disidentov, sú na Najvyššom súde“ dňa 12.8.2002 sme uviedli nepravdivé tvrdenia, že J. začiatkom 80-tych rokov odsúdil na jeden a pol roka kňaza J. a v minulosti posielal ľudí do väzenia podľa komunistického zákona o protištátnej činnosti a rozvracaní republiky; v článku „Sudcovia: Naša minulosť je vecou svedomia“ dňa 13.8.2002 sme uviedli nepravdivé tvrdenie, že J. odsúdil ľudí za prejavovaný názor; v článku „Lipšic: Sudca môže vziať L. do väzby“ dňa 19.8.2002 sme uviedli nepravdivé tvrdenie, že sudca J. počas minulého režimu poslal do väzenia niekoľko disidentov; v článku „Sudca, ktorý prepustil L., viedol kedysi politické procesy“ dňa

17.9.2002 sme uviedli nepravdivé tvrdenie, že J. v minulosti súdil v politických procesoch; v článku „Stíhajú senát, ktorý pustil L. na slobodu“ dňa 10.12.2002 sme uviedli nepravdivé tvrdenie, že J. je trestne stíhaný za to, že L. prepustil z väzby protizákonne. Za uverejnené nepravdivé tvrdenia sa P., vydavateľ denníka Sme, J. ospravedlňuje.“ Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 30 dní od právoplatnosti rozsudku náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 99 581,76 €. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi do 30 dní od právoplatnosti rozsudku trovy konania, za súdny poplatok 5 045,48 € a za právne zastúpenie 17 458,42€ na účet právnej zástupkyne žalobcu. Vychádzal z toho, že napadnuté výroky, publikované v periodiku žalovanej ako vydavateľa, sú nepravdivými skutkovými tvrdeniami, ktoré mali vážne zasiahnuť do cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu. Vzhľadom na intenzitu neoprávneného zásahu, pri zohľadnení závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, považoval za primeranú aj náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch, ktorú žalobca požadoval popri ospravedlnení (§13 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka, ďalej len „OZ“). Náhradu trov konania posudzoval podľa §142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 26. júna 2013, sp. zn. 2 Co/259/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.); žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1,2 O.s.p.). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.), na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležité odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.) a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Nepovažoval za opodstatnené odvolacie námietky spochybňujúce hodnotenie vykonaných dôkazov a právne posúdenie veci súdom. Poznamenal, že do práva účastníka konania na spravodlivý proces nepatrí to, aby sa účastník mohol vyjadrovať k spôsobu hodnotenia dôkazov súdom, alebo aby sa súd stotožnil s hodnotením dôkazov účastníka. Skonštatoval, že predpokladom správneho posúdenia veci súdom v prípade stretu (kolízie) práva žalobcu (o ochranu osobnosti) s právom žalovaného na slobodu prejavu, je test pomernosti, ktorý zohľadní okolnosti na oboch procesných stranách. Uplatňovanie týchto základných práv a slobôd a ich právna ochrana musia byť proporcionálne a vzájomne

vyvážené tak, aby sa nadmernou ochranou jedného práva nad únosnú mieru nepotlačila ochrana iného práva.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa (ďalej tiež „rozhodnutia“) napadla žalovaná dovolaním. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že postupom súdov nižších stupňov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 f/ O.s.p.) a že napadnuté rozsudky spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalovanej sa nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu – nevytvorením možnosti zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku – odňala možnosť konať pred súdom. Odvolací súd neupovedomil žalovanú o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na e-mailovú adresu uvedenú v jej žiadosti z 28. mája 2013 (§ 214 ods. 3 O.s.p.). Verejné vyhlásenie rozsudku ako ústavná požiadavka (č.l. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky) vychádzajúca z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách súvisí s povinnosťou súdu upovedomiť o tom účastníka konania. Odňatie možnosti konať pred súdom spája aj s porušením povinností súdov riadne (dostatočne a presvedčivo) odôvodniť svoje rozhodnutia a právnu možnosťou účastníka náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiam pri využití opravných prostriedkov, čo sú záruky spravodlivého procesu. Súdom vyčítala, že sa v odôvodnení rozsudkov a/ nevysporiadali s jej obranou (nie je zrejmé, akým spôsobom dospeli k názoru, že nárok žalobcu je dôvodný a primeraný), b/ vychádzali z tvrdení, ktoré sa v článkoch, ktorými mala žalovaná zasiahnuť do práv žalobcu, nenachádzali a netvorili predmet žaloby (sporu), c/ nepreukázali oprávnenie žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Súdny neuviedli na základe akých úvah (myšlienkových pochodov) dospeli k záveru, že všetky napadnuté výroky sú skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé a spôsobilé zasiahnuť do cti žalobcu. Nezaoberali sa dobromyseľnosťou autorov článkov, vydavateľa tlače a nezohľadnili ďalšie aspekty prípadu. Na odôvodnenie námietky, že odvolací súd založil rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolateľka poukázala na právne názory, v zmysle ktorých slobodu prejavu (č.l. 26 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) možno obmedziť len za splnenia kumulatívnych podmienok [a/ musí ísť o obmedzenie slobody prejavu na základe zákona, b/ obmedzenie musí sledovať legitímny cieľ (napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana verejného poriadku, bezpečnosť štátu), c/ zásah do slobody prejavu musí byť opatrením v demokratickej spoločnosti nevyhnutným na dosiahnutie sledovaného cieľa, zodpovedať naliehavej

spoločenskej potrebe, a d/zásah musí byť primeraný]. Súdny opomenuli otázku primeranosti zásahu do slobody prejavu a práva na informácie, abscentuje zdôvodnenie o tom, prečo považujú za primerané uverejnenie ospravedlnenia tri dni po sebe, namiesto uverejnenia jedného ospravedlnenia, ako aj oprávnenosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd v súvislosti s týmto konaním poznamenal, že nemožno žalobcom priznávať neprimerané, či premrštené sumy, ktoré by viedli k bezdôvodnému obohacovaniu. Nárok žalobcu vo výške 3 miliónov Sk takýto prípad predstavuje. Výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť pre médiá ničivá (rozsudok ESLP vo veci Wolek, Kasprów a Leski proti Poľsku). Pripomenula, že spôsobená ujma sa plynutím času môže znižovať (napr. judikatúra ESLP, Flux proti Moldavsku). Súdny nepreukázali, že informácie v článkoch žalovanej sú neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcu, neosvedčili dôvodnosť v demokratickej spoločnosti nevyhnutných opatrení potrebných na ochranu práv a slobôd žalobcu, neprihliadali na mieru ochrany žalobcu (ako vysokého predstaviteľa súdnej moci) pred kritikou, ktorá je znížená v porovnaní s bežnými občanmi, približujúca sa k politikom a špeciálne postavenie novinárov, ktorí požívajú zvýšenú mieru ochrany pri výkone žurnalistickej činnosti. V danom prípade nároku žalobcu nemala byť priznaná súdna ochrana, obmedzenie slobody prejavu nie je primerané sledovanému účelu, nie je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietnuť. Nestotožnil sa s názorom, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Rozhodnutia súdov netrpia nedostatočným odôvodnením. Patrične odôvodnené je také rozhodnutie, z ktorého sú rozpoznateľné myšlienkové pochody, ktoré súd viedli k jeho priatiu a súčasne sú tieto úvahy dané určitou obsahovou kvalitou, ktoré sú v danom prípade rozumné a obhájitelné a zároveň aj spravodlivé. Vyhlásenie rozhodnutia krajským súdom bolo oznámené každému na príslušnej webovej stránke súdu. Nepodložené a pravdu skresľujúce tvrdenia nezakladajú príspevok k formovaniu verejného názoru, ktorý by bol hodný ochrany v demokratickej spoločnosti. Ľudská dôstojnosť je hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami, je nenahraditeľným statkom; zásah do nej je ťažko reparačný. Inštitút zadost'učinenia v peniazoch (plnenie deliktuálneho záväzku) plní nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu odstrašujúcu a sankčnú, ktorú súd zohľadnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241

ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon – v zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. ním totiž možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V danom prípade je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. V takom prípade ale dovolanie žalovanej nie je prípustné. Je tomu tak preto, že dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci nevyslovil právny názor, ktorým by boli sudy viazané a od ktorého by sa prípadne mohli odchýliť (§ 238 ods. 1 až 3 O.s.p.).

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Dovolanie je v uvedenom zmysle zároveň procesný prostriedok (nástroj), ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch (a za podmienok) v zákone uvedených spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia.

Mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje aj v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale len z dôvodu uvedeného v zákone (z tzv. dovolacieho dôvodu). Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd

je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

K jednotlivým dovolacím dôvodom treba uviesť, že (pokiaľ sú splnené procesné predpoklady – najmä čo do včasnosti podania dovolania a jeho podania oprávnenou osobou) zakladá existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. Existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ktoré je v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. druhým dovolacím dôvodom) na rozdiel od toho nezakladá prípustnosť dovolania, je však relevantný dovolací dôvod, ktorý v prípade jeho opodstatneného uplatnenia vedie k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia. Na existenciu procesných väd konania tejto povahy (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) musí dovolací súd vziať vždy zreteľ – či už bolo na ne v dovolaní poukázané alebo nie (viď § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). V prípade nesprávneho právneho posúdenia veci (ktoré je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tretím dovolacím dôvodom), je situácia iná. Samo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania a na tento dovolací dôvod sa ani nevzťahuje § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. Dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý (§ 242 ods. 1 veta prvá O.s.p.), pričom (ako už bolo uvedené vyššie) je viazaný tým, ako účastník konania vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod.

Neprípustnosť dovolania podaného žalovanou (tiež dovolateľkou) znamená, že Najvyšší súd Slovenskej republiky smie v dovolacom konaní v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p.

prihliadať len na vady uvedené v § 237 O.s.p., na tzv. iné vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ale ani na dôvody, pre ktoré by rozhodnutie prípadne spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) prihliadať nemôže.

Dovolací súd sa preto po skúmaní prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p. ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolateľka existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namietala, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.)

Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Za postup súdu, ktorý sa prieči zákonu a zakladá vadou konania v zmysle §237 písm. f/ O.s.p., dovolateľka (m.i.) označila jej neupovedomenie o vyhlásení rozhodnutia odvolacím súdom (§ 214 ods. 3 O.s.p.), ktorého sa preto nezúčastnila.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej ústava), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2, vety prvej ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej dohovor), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza

aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súd, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania, ktoré (práva) slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Podľa čl.142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Podľa § 156 ods.1,2 a 3 O.s.p., rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky. Uvedie pritom výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti výkonu rozhodnutia.

Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení konania, ktoré rozsudku predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na tri týždne; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným účastníkom hneď po pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený, a neprítomným účastníkom ho odošle najneskôr do troch dní. Ustanovenie § 119 ods. 2 sa v tomto prípade nepoužije.

Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Podľa § 214 ods. 3 O.s.p. (v znení zákona č. 335/2012 Z.z. účinný 1. januára 2013). Ak odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4), o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3.

Podľa § 45 ods. 4 O.s.p., písomnosti možno doručovať aj elektronickými prostriedkami, ak o to účastník konania alebo jeho zástupca požiada a oznámi adresu na zasielanie písomností elektronickými prostriedkami. Písomnosť súdu sa považuje za doručенú piaty deň od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal.

Základným právom účastníka je, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti (tiež čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, obdobne čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na verejné prejednanie veci je úzko späté s právom na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania. Verejné súdne konanie predstavuje základnú zásadu zakotvenú v čl. 6 ods. 1 dohovoru; vedúcu k spravodlivému procesu (napr. Diennet proti Francúzsku, rozsudok, 26. septembra 1995, § 33). Verejný charakter súdneho konania chráni strany sporu pred tajným výkonom spravodlivosti, je prostriedkom k udržaniu dôvery v činnosť súdnych orgánov a transparentnosti výkonu súdnej moci. Toto právo ale nie je právom absolútnym, judikatúra ESLP pripúšťa určité výnimky, kedy právo na verejné prerokovanie je modifikované povahou otázok, ktoré je potrebné rozhodnúť. Predovšetkým v konaniach, kde účastník bol vypočutý verejne aspoň pred jednou súdnou inštanciou, nedostatok verejnosti v konaní pred ďalšou (vyššou, alebo konečnou) inštanciou je prípustný pokiaľ sa v nej riešia výsostne právne otázky. ESLP tiež vyslovil, že súdny proces splňa podmienku verejnosti iba vtedy, ak verejnosť má možnosť získať informácie o dátume a mieste konania a že toto miesto je verejnosti ľahko prístupné (Riepan proti Rakúsku, rozsudok, 14. novembra 2000, § 29). Dohovor (a príslušná judikatúra ESLP) predstavuje len minimálny štandard ochrany ľudských práv a základných slobôd a nebráni zmluvným štátom, aby týmto právam a slobodám zabezpečili vyššiu úroveň ochrany, než je štandard garantovaný dohovorom. Takouto vyššou

úrovňou ochrany je podľa názoru dovolacieho súdu aj ochrana základného práva na verejné vyhlásenie rozsudku, ktorú tomuto právu priznáva právny poriadok Slovenskej republiky vyjadrený ústavnými (napr. čl. 142 ods. 3 ústavy) a podústavnými normami (najmä procesným kódexom) a napokon i judikatúra ústavného i najvyššieho súdu. Z judikatúry ústavného súdu k čl. 142 ods. 3 ústavy vyplýva, že z princípu verejnosti súdneho konania existujú určité výnimky, tieto sa vzťahujú len na súdne pojednávanie, ale nie na verejné vyhlásenie rozsudku, pretože vzhľadom na doslovné znenie čl. 142 ústavy povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku je bezvýnimočná (II. ÚS 47/96, II. ÚS 76/97, II. ÚS 58/97, III. ÚS 6/00 a II. ÚS 88/01, I. ÚS 5/02). V podmienkach Slovenskej republiky sa rozsudok v občianskoprávnej veci vždy vyhlasuje verejne a to bez ohľadu na súdnu inštanciu. Verejné vyhlásenie rozsudku patrí k ústavným princípom právneho štátu. Konštatovanie, že rozsudok bol vyhlásený verejne, predpokladá aktívny postup súdu, t.j. súd musí dať každému (účastníkom i verejnosti) najavo, že rozsudok vyhlási. Minimálny štandard takéhoto oznámenia predpokladá postup, ktorý pre súd vyplýva z procesného kódexu (Občianskeho súdneho poriadku). V tejto súvislosti zákon všeobecným súdom ukladá pri vyhlásení rozsudku bez pojednávania oznámiť na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred vyhlásením miesto a čas verejného vyhlásenia (§ 156 ods. 3 O.s.p.), upovedomiť elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, ktorý súd požiadal o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami (§ 214 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 45 ods. 4 O.s.p.), a prítomným účastníkom na verejnom vyhlásení doručiť písomné vyhotovenie rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.). S účasťou na verejnom vyhlásení rozsudku zákon pre účastníkov konania spája konkrétne procesné práva (oprávnenia). Verejné vyhlásenie rozsudku preto nie je len formálny a samoučelný úkon. Jeho podstata má zásadný význam a spája sa s viacerými procesnoprávnymi dôsledkami. Vyhlásením rozsudku konanie nekončí a ešte aj pri verejnom vyhlasovaní majú účastníci konania procesné práva a povinnosti. Ide tu o úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Z hľadiska vecného ide o to, že pri verejnom vyhlásení rozsudku má účastník, ak boli dodržané podmienky oznámenia vyhlásenia tohto rozsudku, možnosť uplatniť procesné práva smerujúce k ochrane pred tajnou justíciou vymykajúcou sa kontrole verejnosti a tiež práva zabezpečujúce účastníkovi možnosť kontroly súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudok je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený (to má význam z hľadiska účastníkovej vedomosti, či je súd rozsudkom viazaný, a ak áno, akým rozsudkom – akými konkrétnymi

výrokmi – je viazaný). Nezanedbateľným je tiež procesné oprávnenie účastníka preveriť, či súd vyhlásil rozsudok na oznámenom mieste a v oznámenom čase (hľadisko miestne a časové). Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je aj jeho právo preveriť (zistiť), v akom zložení (hľadisko personálne) súd vyhlásil rozsudok (porovnaj v tejto spojitosti najmä § 237 písm. g/ O.s.p.) a s akým odôvodnením (hľadisko vecné). Mimo práva na verejnú kontrolu výkonu spravodlivosti, nemožno opomenúť i klasické procesné práva (oprávnenia). Napríklad právo uplatniť a vyčíslieť náhradu trov konania, vzniesť námietku zaujatosti, prípadne využiť dispozitívne oprávnenia (napr. vziať žalobu alebo opravný prostriedok späť, uznať nárok alebo sa ho vzdať a pod.). Súd by mal konať tak, aby nevytváral právne ale ani faktické bariéry brániace komukoľvek v účasti na verejnom vyhlásení rozsudku. Transparentnosť rozhodovania znamená, že nikomu nemožno brániť, aby sa mohol zúčastniť na verejnom vyhlásení rozsudku, toto právo nemožno v žiadnom smere obmedziť. Z postupov súdov vyplýva, že tieto realizujú ústavný príkaz verejného vyhlásenia rozsudku tak, že upovedomujú účastníkov o verejnom vyhlásení rozsudkov a pre verejnosť (každého) používajú všeobecne dostupný zdroj pre šírenie informácií o verejnom vyhlásení rozsudku (úradnú tabuľu súdu, na ktorej oznamujú miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, prípadne zverejňujú toto oznámenie aj na internetovej stránke ministerstva spravodlivosti, napokon nechýba vyvesenie zoznamu prejednávanych vecí na dverách tej pojednávacej miestnosti, v ktorej dôjde k vyhláseniu rozsudku).

V objektívnom zmysle možno verejnosťou vyhlásenia rozsudku nepochybne rozumieť prístupnosť vyhlásenia rozsudku na súde pre každého, kto sa na tomto chce zúčastniť, t.j. jednak pre subjekt, ktorého práva a povinnosti budú rozhodnutím súdu priamo dotknuté (účastníkov konania), ako aj pre toho, kto je iným spôsobom zainteresovaný na výsledku konania alebo ho výsledok konania alebo samotná procedúra vyhlásenia rozsudku zaujíma a chce sa tohto zúčastniť ako verejnosť. V subjektívnom zmysle má význam a zmysel hovoriť o verejnosti vyhlásenia rozsudku v prípade keď ten, kto sa chce zúčastniť vyhlásenia rozsudku v prejednávanej veci na súde, má vedomosť o tom kedy a kde sa bude predmetný rozsudok vyhlasovať. So subjektívnym obsahom pojmu "verejné vyhlásenie rozsudku" je potrebné sa zaoberať práve v súvislosti s účastníkmi konania - osobami, ktoré nepochybne majú právo a aj eminentný záujem (osobitne právne významný záujem oproti verejnosti) zúčastniť sa vyhlásenia rozsudku na súde, pričom toto svoje právo môžu nepochybne využiť len v tom prípade, že o termíne a mieste vyhlásenia rozsudku majú vedomosť. A práve týmto osobám pri zabezpečení práva na verejné vyhlásenie rozsudku

procesná úprava venuje osobitnú pozornosť. V nej sa súd nabáda k aktivizácii s účastníkom konania. Ak súd vyhlasuje rozsudok bez toho, že by o tom boli účastníci konania upovedomení, možno konštatovať, že takéto vyhlásenie rozsudku nie je verejné, resp. týmto spôsobom sa stráca atribút "verejnosti" vyhlásenia rozsudku. Nie je pritom podstatné to, že účastník konania alebo jeho právny zástupca svojou účasťou na vyhlásení rozsudku nemôžu ovplyvniť jeho vecnú stránku (viď II. ÚS 85/02), podstatné nie je ani to, či sa verejného vyhlásenia rozsudku prípadne (ne)zúčastnila verejnosť.

Občiansky súdny poriadok zabezpečuje právo na verejné vyhlásenie rozsudku – vo vytvorenom zákonnom rámci – tak, že explicitne odvolaciemu súdu ukladá, ak vyhlasuje rozsudok bez nariadenia pojednávania, aby upovedomil elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4), o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 (§ 214 ods. 3 O.s.p.). Je potom na účastníkovi, či svoje právo využije, alebo nie. Citované procesné ustanovenie (§ 214 ods. 3 O.s.p. v znení zákona č. 335/2012 Z.z. účinné od 1. januára 2013) platilo pre konanie pred odvolacím súdom v čase jeho rozhodovania.

Z obsahu spisu (viď č.l. 649 súdneho spisu) vyplýva, že odvolací súd 19. júna 2013 stanovil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 26. júna 2013 o 11.10 hodine, miestnosť č. 49, v budove Krajského súdu v Bratislave. Žalovaná písomným podaním z 28. mája 2013 doručeným súdu 30. mája 2013 požiadala v zmysle § 45 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 3 O.s.p., aby bola elektronickými prostriedkami upovedomená o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na e-mailovú adresu office@dedak.com. (viď č.l. 648 súdneho spisu). Obsah spisu nevyvracia dovolateľkyne tvrdenie, že odvolací súd ju (resp. jej právneho zástupcu) elektronickými prostriedkami neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku.

Aj v prípadoch, v ktorých odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, je povinný oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením a zároveň o tom upovedomiť (elektronickými prostriedkami) toho účastníka konania, ktorý o to súd požiada. Legitímnym očakávaním účastníka je v takom prípade viera v zákonný postup súdu (očakávanie, že ho súd elektronickými prostriedkami upovedomí o mieste a čase verejného

vyhlásenia rozsudku). Legitímne očakávanie (legitimate expectation, der Vertrauensschutz) je výrazom princípu materiálneho právneho štátu, jeho účelom je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným (arbitrárnym) zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej sa do určitého výsledku spoliehali. Vzhľadom na legitímne očakávania účastníka konania, jeho dôveru v právo (v právny postup) rešpektujúc princíp právnej istoty a princíp legality, nemožno nedostatok postupu súdu v zmysle § 214 ods. 3 O.s.p. zhojiť tým, že sa účastník konania mohol (mal možnosť) dozvedieť o verejnom vyhlásení rozsudku z úradnej tabule súdu (§ 156 ods. 3 O.s.p.). Očakávanie výsledku konania vnímajú intenzívnejšie účastníci konania, ich záujmy prevažujú nad záujmami iných. Povinnosťou súdu je preto vyvinúť náležitú aktivitu v medziach zákona tak, aby účastníkom nevytváral žiadne bariéry v účasti na verejnom vyhlásení rozsudku. Pochybenia štátnych orgánov by nemali ísť na úkor nositeľov ľudských práv.

O tom, či bol v preskúmvanej veci zachovaný procesný postup odvolacieho súdu, ktorý je upravený v § 214 ods. 3 O.s.p., môže dovolací súd usudzovať len z obsahu spisu. Na č.l. 649 súdneho spisu je založený písomný pokyn predsedníčky senátu odvolacieho súdu určený súdnej kancelárii, aby na úradnej tabuli súdu bolo oznámené, že rozhodnutie v danej veci bude vyhlásené 26. júna 2013 o 11.10 hod. Z tohto je zrejmé, kedy tento pokyn bol súdnej kancelárii doručený (19. júna 2013), kedy a kým bol tento pokyn prijatý, spracovaný (opísaný, porovnaný, vypravený) i to, ako bol realizovaný (vykonaný) – oznámením, ktoré bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu 20. júna 2013. Z ničoho ale nemožno vyvodiť, že odvolací súd upovedomil žalovanú (resp. jej právneho zástupcu) o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami. Na tom nič nemení ani písomné vyhotovenie oznámenia (označené ako „OZNÁMENIE“) o tom, že sa bude konať verejné vyhlásenie rozsudku (č.l. 649-650 súdneho spisu), ani zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku z 26. júna 2013 (č.l. 650 súdneho spisu) – obsah spisu ako celok, i tieto jeho konkrétne označené súčasti nedávajú totiž žiadny podklad, ktorý by dovolaciemu súdu umožňoval záver, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené žalovanej, ktorá o to požiadala elektronickými prostriedkami na označenú e-mailovú adresu. Obsah spisu v dôsledku toho neumožňuje ani posúdiť, či bola zachovaná lehota vyplývajúca z § 156 ods. 3 O.s.p. pre žalovanú ako účastníčku konania, ktorá by v prípade doručovania elektronickými prostriedkami začala plynúť až po piatom dni od odoslania správy, aj keď nebola účastníčkou prečítaná (§ 45 ods. 4 O.s.p.). Pokiaľ obsah súdneho spisu dáva (má dávať) hodnoverný obraz

o súdnom konaní, je v danom prípade namieste záver, že o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku nebola žalovaná zákonom predpísaným spôsobom upovedomená (viď § 214 ods. 3 O.s.p.).

Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa priečil § 214 ods. 3 O.s.p., dochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Z rovnakého právneho záveru o prípustnosti dovolania vychádza i doterajšia judikatúra a rozhodovacia prax najvyššieho súdu (viď R 14/2010, porovnaj napr. 5 Cdo 277/2013, 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 3 Cdo 218 /2011, 5 Cdo 120/2009, 5 Cdo 218/2009, 7 Cdo 54/2011). Verejné vyhlásenie rozsudku je úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Ak súd účastníka neupovedomil zákonom zodpovedajúcim spôsobom o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, odňal mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.); táto procesná vada konania je odstrániteľná len zrušením rozhodnutia vydaného v konaní, v ktorom k nej došlo (R 14/2010). Uvedená právna veta judikátu charakterizuje podľa názoru dovolacieho súdu ustálenú rozhodovacu prax najvyššieho súdu, ktorej formovanie začalo v roku 1992 (viď sp. zn. 2 Cdo 29/92), kedy najvyšší súd považoval za vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. iba vyhlásenie konečného rozsudku bez predvolania účastníka, pritom najvyšší súd uvažoval o takej procesnej situácii, keď odvolací súd vynášal rozsudok okamžite, po skončení odvolacieho pojednávania (konania). Vyhlásenie rozsudku bez predvolania účastníka na súde prvého stupňa za takúto vadu nepovažoval s odôvodnením, že účastník môže podať proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, čím môže uplatniť svoj vplyv na konečný výsledok konania. Naproti tomu v roku 2005 (3 Cdo 108/2005) už dospel k záveru, že vyhlásenie rozsudku postupom podľa § 156 ods. 2 O.s.p. (t.j. „ak súd na vyhlásenie rozsudku odročí konanie“) bez predvolania a v neprítomnosti účastníka, ku ktorému došlo po tom, ako sa účastník nezúčastnil ani predchádzajúceho pojednávania a svoju neúčast' dôvodne ospravedlnil, je vadou v zmysle §237 písm. f/ O.s.p. Toto stanovisko zdôvodnil tým, že účastník nemal vytvorenú procesnú možnosť kontroly, či výrok verejne vyhláseného rozsudku nebol prípadne dodatočne zmenený. Účastník bol teda v rozpore s princípom rovnosti zbraní znevýhodnený. Vo veci sp.zn. 3 Cdo 65/2005 posunul najvyšší súd hranicu ešte ďalej, a to tým, že za vadu v zmysle §237 písm. f/ O.s.p. považoval aj vyhlásenie rozsudku súdu prvého stupňa postupom podľa §156 ods. 2 O.s.p. za situácie, keď jeden z účastníkov nebol o termíne vyhlásenia rozsudku upovedomený a vyhlásenia rozsudku sa preto nemohol zúčastniť. I v tomto prípade poukázal najvyšší súd na to, že neprítomný účastník nemohol

uplatniť právo kontroly ohľadom toho, či sa vyhlásený rozsudok zhoduje s písomne vyhotoveným rozsudkom. Napokon v roku 2013 (5Cdo 277/2013) najvyšší súd podčiarkol narastanie významu moderných informačných a komunikačných technológií pre súdne konanie, keď skonštatoval, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa priechil ustanoveniu § 156 ods. 3 O.s.p. a § 214 ods. 3 O.s.p. dochádza k odňatiu možnosti účastníkov konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolací súd v tejto veci nenachádza dôvody, pre ktoré by sa mal odchýliť od uvedenej judikatúry najvyššieho súdu a jeho doterajšej súdno-rozhodovacej praxe.

Ústava zaručuje nie teoretické a iluzórne práva, ale konkrétne a účinné, preto požiadavku verejného vyhlásenia rozsudku možno považovať za splnenú len vtedy, ak má každý možnosť získať informácie o dátume a mieste vyhlásenia rozsudku tak, aby pri takomto zverejnení mohol byť prítomný ktokoľvek, kto má o to záujem, pričom vo vzťahu k účastníkom konania sa musí vychádzať z prezumpcie tohto záujmu (porovnaj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 5/02). Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní. Jeho rozhodnutie nemôže ovplyvniť postup súdu pri realizácii konania v intenciách článku 142 ods. 3 ústavy a zákona (§ 214 ods. 3 O.s.p. a § 156 ods. 3 O.s.p.). Iný postup všeobecného súdu znamená porušenie ústavnosti v konaní pred ním, ktoré spočíva v porušení základného práva účastníka konania zakotveného v článku 6 ods. 1 dohovor v spojení s článkom 142 ods. 3 ústavy.

Dovolací súd v tejto súvislosti opakovane zdôrazňuje, že spomenuté ustanovenie čl. 142 ods. 3 ústavy, ktoré obsahuje princíp verejného vyhlásenia rozsudku, má povahu ústavného príkazu pre všeobecné súdy, podľa ktorého v prípade, že rozhodujú vo forme rozsudku, sú povinné tieto rozsudky vyhlasovať vždy verejne. Ide tu o ústavnú záruku, že všeobecné súdy ako štátne orgány nemôžu obmedziť právne postavenie účastníkov v konaní pred nimi, ktoré postavenie im má poskytnúť možnosť verejne sa oboznámiť s obsahom rozsudku a s jeho odôvodnením (právo na aktívne, faktické, pozitívne konanie štátu, ktoré má základ v ústave a jej princípoch). Je zrejmé, že sa týmto ústavným príkazom sleduje ochrana účastníkov konania pred tajnou justíciou vymykajúcou sa kontrole verejnosti. Zabezpečuje sa tým transparentný výkon spravodlivosti, čím sa prispieva k dosiahnutiu cieľa sledovaného článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Predpokladom prítomnosti žalovanej na verejnom vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu v tejto právnej veci bolo oznámenie súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami na ňou uvedenú e-mailovú adresu v zmysle § 214 ods. 3 O.s.p. Splnenie tejto povinnosti voči žalovanej nemôže nahradiť oznámenie súdu zverejnené na úradnej tabuli súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p., bráni tomu legitímne očakávanie účastníčky konania, ktorá dôvodne predpokladala, že voči nej bude súd postupovať zákonom aprobovaným spôsobom (viď § 214 ods. 3 O.s.p.). Povinnosťou odvolacieho súdu bolo preto zachovať zákonom stanovený postup oznámenia miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku voči žalovanej, k čomu však podľa obsahu základného spisu nedošlo. To malo za následok predovšetkým znemožnenie samotnej účasti žalovanej na verejnom vyhlásení rozsudku – verejnom oboznamovaní súdu o tom, ako rozhodol (aké konkrétne výroky vyslovil) a z akých dôvodov. Tento nesprávny procesný postup odvolacieho súdu mal pre žalovanú ďalší negatívny procesný dôsledok v tom zmysle, že odvolací súd jej nevytvoril procesnú možnosť kontroly, či jednotlivé výroky rozsudku, ktorý jej bol doručený v písomnom vyhotovení, sú v plnom rozsahu totožné s verejne vyhlásenými výrokmi rozsudku, a či snád neboli prípadne dodatočne zmenené (podľa § 156 ods. 4 O.s.p. je totiž súd viazaný vyhláseným rozsudkom a vyhlásený rozsudok nemôže zmeniť, i keby si neskôr uvedomil, že rozhodol nesprávne). Odvolací súd teda uvedeným chybným procesným postupom (v rozpore s § 214 ods. 3 O.s.p.) nevytvoril žalovanej zákonom predpokladanú procesnú možnosť účasti na vyhlásení napadnutého rozsudku, tým nebol naplnený bezvýnimočný ústavný príkaz verejného vyhlásenia rozsudku, zabezpečujúci právo na transparentný a spravodlivý súdny proces.

Dovolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že odvolací súd konal v danej právnej veci inak, ako mu to stanovil Občiansky súdny poriadok v § 214 ods. 3 O.s.p., a tým znemožnil žalovanej realizáciu jej procesných práv, ktoré jej pri vyhlasovaní rozsudku patria. Takéto konanie odvolacieho súdu je porušením práva na súdnu ochranu a predstavuje vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 14/2010).

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu a zároveň dôvodom pre ktorý dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalovanej uvedenými v dovolaní.

Pokiaľ ide o dovolací návrh zrušiť i rozhodnutie súdu prvého stupňa, dovolací súd poznamenáva, že dovolacím súdom zistená vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa prvostupňového konania nedotkla.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková